

آزمون ۹ از ۱۰

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دهم - جامع نوبت اول
(۱۴۰۲/۰۱/۲۵)**

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۱ درست است.

قطر تنه درخت قابل اندازه‌گیری است و چون صفر به معنای نبود قطر است، کمیتی نسبتی است. مدرک تحصیلی کمیتی کیفی است و چون در مدرک، ترتیب اهمیت دارد، کیفی ترتیبی است.

۲. گزینه ۲ درست است.

طبق خاصیت تابع بودن، لازم است به هر عضو دامنه، دقیقاً یک مقدار نظیر شود؛ بنابراین داریم:

$$(3, n) = (3, 2n - 1) \Rightarrow n = 2n - 1 \Rightarrow n = 1$$

$$(2, 4) = (2, 2m + n) \xrightarrow{n=1} 2m + 1 = 4 \Rightarrow 2m = 3 \Rightarrow m = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow m + n = \frac{3}{2} + 1 = \frac{5}{2}$$

۳. گزینه ۳ درست است.

با توجه به فرمول داده‌شده، اگر ۱۵ درجه را در $\frac{9}{5}$ ضرب کنیم، افزایش دما به فارنهایت به دست می‌آید؛ بنابراین:

$$F = \frac{9}{5} \times 15^\circ = 9 \times 3 = 27$$

۴. گزینه ۴ درست است.

با توجه به شکل، دامنه تابع شامل ۱- نیست؛ زیرا دایره توخالی است و نیز شامل ۳ است؛ زیرا دایره توپر است.

۵. گزینه ۳ درست است.

با فاکتورگیری و با استفاده از اتحاد چاق و لاغر داریم:

$$(2x^4y + 2xy + x^5 + x^2 + x^3y^2 + y^2) = \underbrace{(x^2 + 1)}_{(x+1)(x^2+xy+y^2)} (x+y)^2 = (x+1)(x^2 + xy + y^2)(x+y)^2$$

۶. گزینه ۲ درست است.

با مرتب کردن اعداد داریم:

$$1, 2, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 15$$

چون تعداد اعداد، عددی زوج است، میانه به صورت $m = \frac{5+6}{2} = \frac{11}{2} = 5.5$ است. همچنین:

$$\bar{x} = \frac{1+2+2+4+5+6+7+8+10+15}{10} = \frac{60}{10} = 6$$

۷. گزینه ۴ درست است.

اگر عدد داده‌شده را با X نمایش دهیم، داریم:

$$\frac{1}{3}x^2 - 14 = 61 \Rightarrow \frac{x^2}{3} = 61 + 14 = 75 \Rightarrow x^2 = 3 \times 75 = 225 \Rightarrow x = 15$$

۸. گزینه ۱ درست است.

با مرتب کردن داده‌ها داریم:

$$2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 13, 14 \Rightarrow m = 6$$

$$\bar{x} = \frac{2+3+4+5+6+7+9+13+14}{9} = \frac{63}{9} = 7 \Rightarrow \bar{x} - m = 7 - 6 = 1$$

۹. گزینه ۱ درست است.

اگر یکی از معادلات را سمت راست ببریم، با جذر گرفتن از طرفین معادله داریم:

$$(2x-1)^2 = (x-2)^2 \Rightarrow 2x-1 = \pm(x-2) \Rightarrow \begin{cases} 2x-1 = x-2 \Rightarrow x_1 = -1 \\ 2x-1 = -x+2 \Rightarrow 3x = 3 \Rightarrow x_2 = 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow x_1 + x_2 = -1 + 1 = 0$$

۱۰. گزینه ۲ درست است.

نمودار رو به بالاست و بنابراین $a > 0$ است؛ به همین دلیل گزینه‌های ۳ و ۴ حذف می‌شوند. همچنین با توجه به شکل، نمودار

تابع از نقطه $(2, -1)$ می‌گذرد؛ بنابراین $3 = f(2) - 4(2) + 1 = -1$ است. پس گزینه ۲ درست است.

۱۱. گزینه ۳ درست است.

$$\bar{x} = \frac{1+5+8+11+15}{5} = \frac{40}{5} = 8$$

$$\sigma^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n} = \frac{(1-8)^2 + (5-8)^2 + (8-8)^2 + (11-8)^2 + (15-8)^2}{5}$$

$$= \frac{(-7)^2 + (-3)^2 + (0)^2 + (3)^2 + (7)^2}{5} = \frac{116}{5}$$

۱۲. گزینه ۴ درست است.

$$f(2) = 3 \Rightarrow 2m + (n-1) = 3, f(4) = 0 \Rightarrow 4m + (n-1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2m + n = 4 \\ 4m + n = 1 \end{cases} \Rightarrow m = -\frac{3}{2}, n = 7$$

$$f(x) = -\frac{3}{2}x + 6 \Rightarrow f(6) = -\frac{3}{2}(6) + 6 = -9 + 6 = -3$$

۱۳. گزینه ۴ درست است.

$x = -\frac{b}{2a} = -\frac{4}{-4} = 1$ طول سهمی است. با قرار دادن آن در معادله سهمی، عرض آن به صورت زیر است:

$$y = -2(1) + 4(1) + 8 = 10$$

$$y = 10$$

۱۴. گزینه ۳ درست است.

عبارت $2y - \frac{4}{y} = 5$ را به توان می‌رسانیم:

$$4y^2 + \frac{16}{y^2} - 16 = 25 \Rightarrow 4y^2 + \frac{16}{y^2} = 16 + 25 = 41$$

۱۵. گزینه ۲ درست است.

$$\bar{x} = \frac{x_1 + \dots + x_5}{5} = 8 \Rightarrow \bar{x}_1 = \frac{(2x_1 + 1) + \dots + (2x_5 + 1)}{5} = \frac{2x_1 + \dots + 2x_5}{5} + \frac{1 + \dots + 1}{5}$$

$$\bar{x}_1 = 2(\bar{x}) + 1 = 2(8) + 1 = 17$$

۱۶. گزینه ۱ درست است.

ارتفاع $\times$ مجموع دو قاعده $= \frac{1}{2} \times$ مساحت دوزنقه

$$S = \frac{1}{2} \left(\frac{x+1+3x+2}{4x+3} \right) \times (4x-3) = \frac{1}{2} (16x^2 - 9)$$

رابطه فوق با استفاده از اتحاد مزدوج به دست آمده است.

۱۷. گزینه ۳ درست است.

در حالت کلی، شکل معادلات به صورت $x^2 - Sx + P = 0$ است که در آن $S = x_1 + x_2$ و $P = x_1 x_2$ است. بنابراین در

معادله $x^2 - 7x + 12 = 0$ ، $S = x_1 + x_2 = 7$ و $P = x_1 x_2 = 12$ است؛ پس:

$$(x_1 x_2) + x_1 + x_2 = 12 + 7 = 19$$

۱۸. گزینه ۲ درست است.

تابع خطی به صورت $f(x) = mx + h$ است. بنابراین با توجه به مقادیر داده شده در صورت سؤال داریم:

$$f(2) = 3 \Rightarrow 2m + h = 3, \quad f(4) = -5 \Rightarrow 4m + h = -5$$

$$\begin{cases} 2m + h = 3 \\ 4m + h = -5 \end{cases} \Rightarrow 2m = -8 \Rightarrow m = -\frac{8}{2} = -4 \Rightarrow h = 3 - 2(-4) = 3 + 8 = 11$$

$$f(x) = -4x + 11 \Rightarrow f(-2) = -4(-2) + 11 = 8 + 11 = 19$$

۱۹. گزینه ۴ درست است.

تابع سود به صورت زیر است:

$$P(x) = R(x) - C(x) = 18x - \frac{1}{3}x^2 - (4x + 50) = -\frac{1}{3}x^2 + 14x - 50$$

تابع سود، یک معادله درجه دوم است؛ بنابراین بیشترین مقدار در $x = -\frac{b}{2a}$ رخ می‌دهد. و ماکزیمم در

$$x = -\frac{14}{-\frac{2}{3}} = \frac{14 \times 3}{2} = 21$$

رخ می‌دهد. پس:

$$P(21) = -\frac{(21)^2}{3} + 14(21) - 50 = -147 + 294 - 50 = 97$$

۲۰. گزینه ۱ درست است.

میانگین کلاس اول ۱۷ است. اگر اعضای کلاس را با $X_1, \dots, X_{15}$ نشان دهیم، داریم:

$$\bar{X}_1 = \frac{X_1 + \dots + X_{15}}{15} = 17 \Rightarrow X_1 + \dots + X_{15} = 15 \times 17 = 255$$

میانگین کلاس دوم $16/5$ است. اگر اعضای کلاس را با $Y_1, \dots, Y_{10}$ نشان دهیم، داریم:

$$\bar{X}_2 = \frac{Y_1 + \dots + Y_{10}}{10} = 16/5 \Rightarrow Y_1 + \dots + Y_{10} = 10 \times 16/5 = 165$$

بنابراین میانگین دو کلاس از مجموع این دو رابطه به دست می‌آید:

$$\bar{X} = \frac{X_1 + \dots + X_{15} + Y_1 + \dots + Y_{10}}{25} = \frac{255 + 165}{25} = 16/8$$

زبان و ادبیات فارسی (۱)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

«ترکیب‌سازی» در قلمرو زبانی قرار می‌گیرد. (توجه: مصراع مذکور فاقد ترکیب‌سازی است).

۲۲. گزینه ۳ درست است.

توجه دانش‌آموزان عزیز را به واژه‌های کلیدی تعاریف طولانی جلب می‌کنیم؛ در این سؤال، «ایران و مناطق همجوار - از قدیم‌ترین روزگاران» نقش کلیدی دارند.

۲۳. گزینه ۱ درست است.

متن ارائه شده از «ترجمه تفسیر طبری» مربوط به دوره سامانی نثر دوره اول (سبک خراسانی) است. فارسی بودن واژگان، جملات کوتاه (۶ جمله و شبه جمله) و نیز واژه‌های تکراری (خداوند، خانه، خود) از ویژگی‌های متن این دوره است. (توجه: ویژگی «حذف افعال به قرینه» و همه ویژگی‌های گزینه سه، مربوط به دوره غزنوی و سلجوقی نثر سبک خراسانی است.)

۲۴. گزینه ۴ درست است.

توضیح گزینه‌ها:

- ۱) متمم‌های بیت (من - باغ - باغ)، هر کدام یک نشانه دارند.
- ۲) «حاکم بودن روح حماسه» جزو قلمرو فکری است که در این بیت موجود نیست.
- ۳) شعر از «حنظله بادغیسی» و دارای لغات عربی کمی است.
- ۴) واژه «انبان» از واژه‌های متروک و مهجور است.

۲۵. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

آمیختگی با واژه‌ها، نام‌ها و لقب‌های غیررایج در عصر غزنوی و سلجوقی

۲۶. گزینه ۱ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

تحوّلی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند، باعث شد که در قرن هفتم، شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.

۲۷. گزینه ۴ درست است.

«سنایی و انوری» از شعرای خراسانی هستند که در ایجاد تحوّل در شعر «غزل» نقش مهمی دارند.

۲۸. گزینه ۲ درست است.

۲۹. گزینه ۳ درست است.

دو مورد نادرست عبارت‌اند از:

- د) غلبه روح شادی و نشاط و خوش‌باشی ← مربوط به قلمرو فکری شعر در سبک خراسانی است.
- و) فاصله گرفتن از غزل ← فاصله گرفتن غزل از عشق زمینی در قلمرو فکری شعر سده‌های پنجم و ششم است.

۳۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی تشبیه - استعاره - واج‌آرایی در هر بیت:

- ۱) تشبیه: بار غم * استعاره: فلک - زلف - شانه، استعاره و جان‌بخشی دارند. * واج‌آرایی (آ - ش - ف)
- ۲) تشبیه: خوابی سنگین (خواب چون سنگ) * استعاره: شبیخون خیال استعاره و جان‌بخشی دارد. * واج‌آرایی (آ - ش - ش)
- ۳) تشبیه: بحر محبت (محبت چو بحر) * استعاره: کشتی - موج، به‌ترتیب استعاره از دل - عشق هستند. * واج‌آرایی (ت - ی - ر)
- ۴) استعاره: صبح - شمع، استعاره و جان‌بخشی دارند. - زندان استعاره از زندگی / دل * واج‌آرایی (ش - ن - ب) بیت فاقد تشبیه است.

۳۱. گزینه ۱ درست است.

تضادهای هر بیت:

- ۲) پای - سر (پای از سر کشیدن - دست به دامان شدن نیز دو ترکیب کنایی متضاد هستند).
- ۳) سرخط - پایان * امید - یأس
- ۴) صاحب خرمن - گدا (گدای خوشه‌چین / خوشه‌چین)

۳۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته شده:

حسن تعلیل (ب) علت سرازیر شدن شبنم از گلبرگ همانا تأثر و ناراحتی گل از شنیدن گله و شکایت عاشق از فراق زلفان تابدار محبوب در نزد سنبل و سوسن است (عاشق با دیدن سوسن و سنبل به یاد زلف پرپیچ و خم محبوب خود افتاده و ناله و زاری سرداده است) و این، سبب تأثر گل (به‌نوعی سبب اشک ریختن گل: حسن تعلیل دیگر) شده است. ایهام (ج) «هواداری» به دو معنی ۱- حمایت کردن ۲- داشتن حال‌وهوا، ایهام دارد.

تشبیه (الف) «سیل اشک»

تناقض (ه) سخن گفتند بی صوت و صدا

توجه: بعضی ابیات در داشتن آرایه‌های ذکر شده با گزینه پاسخ شباهت دارند (گزینه ۴)، ولی به جهت مورد یا موارد افتراق، قابل قبول نیستند.

۳۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته شده:

(۱) واژه‌آرایی (عالم - کنج - ملال) * پارادوکس (دو بار): عالمی که کنجی بیش نیست - عالمی در کنج داشتن

(۲) واج‌آرایی (آ - س - ن - ت) * بیت فاقد مجاز است.

(۳) تشبیه: شیشه تقوا * بیت فاقد حس آمیزی است.

(۴) موازنه: واژه‌های (جبریل - افلاک) سجع متوازن هستند؛ بنابراین، بیت دارای موازنه است. * بیت فاقد استعاره است.

۳۴. گزینه ۴ درست است.

ابتدا به نثر روان بیت می‌پردازیم:

ای محبوب من! برای اینکه تو مانند مهتاب مرا در زندان غم نوازش کنی، همه وجودم به رقابت با روزن، تبدیل به چشم (روزنه) شده است. آرایه‌های موجود:

اغراق: رقابت با روزن * مجاز: (تن - چشم)، به ترتیب مجاز از (وجود - نگاه) * جناس: بین (غم - هم) * کنایه: (هم‌چشمی) کنایه از

رقابت با دیگری * تشبیه: (محبوب به مهتاب - غم به زندان) تشبیه شده‌اند. * استعاره: (مهتاب - روزن) استعاره و جان‌بخشی دارند.

توجه: بیت فاقد ایهام و تضاد است. («بنوازی» فقط در معنای «نوازش کنی» به کار رفته است).

۳۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته شده در هر گزینه:

(۱) واژه‌آرایی: تو - خود * تضاد: خود را گم کنم - به خود باز آمدم * بیت فاقد جناس است.

(۲) تضاد: پیش چشم من - پنهان * بیت فاقد واژه‌آرایی و جناس است.

(۳) واژه‌آرایی: رو - کردم * جناس: رو - خو - کو (دو به دو) درد - در * تضاد: درد - درمان

(۴) بیت فاقد آرایه‌های خواسته شده است.

۳۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی سجع‌های متوازن در هر گزینه (که ایجاد کننده موازنه است):

(۱) شب / مه * جسم / روح * یابند / بشکافت

(۳) حلقه / نور * گوش / دیده

(۴) بخت / خاک * آئینه / بازار

بررسی سجع‌های متوازی در گزینه پاسخ (که ایجاد کننده ترصیع است):

(۲) بشر / بصر * ماورا / منتها * جلال / جمال

۳۷. گزینه ۱ درست است.

بارها دانش‌آموزان عزیز را به خوانش روان و آهنگین ابیات و تقویت هوش سماعی تشویق کرده‌ایم.

وزن بیت گزینه پاسخ: مفتعلن × ۲ فاعلن [دو بار (-UU-)] + یک بار (-U-) یعنی وزنی شاد است. ضمناً از محتوای

هر بیت نیز می‌توان به گزینه پاسخ هدایت شد.

وزن و آهنگ ابیات دیگر:

(۲) کوبنده و کوتاه - غنی‌کننده فضای حماسی شعر (۳) خشک و رسمی، همراه پندگویی مستقیم (۴) آرام و دلنشین

۳۸. گزینه ۴ درست است.

ترتیب اجزای یک مصراع در تقطیع هجایی از بزرگ به کوچک شامل رکن یا پایه آوایی - هجا یا بخش - واج (که به دو دسته

صامت و مصوت تقسیم می‌شود) است.

۳۹. گزینه ۳ درست است.

عبارت نادرست و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:

(ج) مصوّت‌های بلند آن کلمه ← مصوّت‌های آن کلمه

(د) هر هجا را همان‌طور که می‌نویسیم، می‌خوانیم. ← هر هجا را همان‌طور که می‌خوانیم، می‌نویسیم.

(و) مصوّت بلند ← مصوّت کوتاه

۴۰. گزینه ۱ درست است.

هجای آغازین در گزینهٔ پاسخ (دَر / -) و هجای پایانی (تُ / ل) است. هجای آغازین و پایانی در گزینه‌های دیگر، تماماً بلند است.

۴۱. گزینه ۲ درست است.

هجاهای کشیده در هر گزینه:

(۱) دست (جوانمردست) - عشق (۲) پوچ - عمر - یاد (بی‌فریادرس) (۳) سیل (۴) چشم

۴۲. گزینه ۳ درست است.

وزن ابیات عبارت‌اند از:

(۱) سه بار (---U) + یک بار (U) (۲) دو بار (---U) + یک بار (---U)

(۳) چهار بار (---U) (۴) دو بار (---U-) + یک بار (---U-)

۴۳. گزینه ۴ درست است.

واژه‌هایی که در هر گزینه، دارای حذف همزه هستند، عبارت‌اند از:

(۱) مَن آن (مَ نان) (۲) دامی است (دا می ست) (۳) غیر از (غی رز)

توجه: وزن همهٔ مصراع‌ها، چهار بار (---U) است.

۴۴. گزینه ۴ درست است.

وزن ابیات عبارت‌اند از:

(۱) چهار بار (---U) (۲) چهار بار (---U)

(۳) چهار بار (---U) (۴) بیت سؤال سه بار (---U-) + یک بار (---U-)

۴۵. گزینه ۲ درست است.

مورد نادرست، واژهٔ (تو) در گزینهٔ پاسخ است که خطّ عروضی آن (ت) است.

۴۶. گزینه ۲ درست است.

در گزینه‌های غیر پاسخ، از ناکامی عاشق گله و شکایت شده است؛ در صورتی که در گزینهٔ پاسخ، به آرزومندی، امیدواری و

رضایت و تلاش در راه عشق توصیه شده است.

۴۷. گزینه ۳ درست است.

مفهوم آخرین جملهٔ عبارت و گزینهٔ پاسخ، «توصیه به عدم تقاضای کمک از غیر خدای تعالی» است.

مفهوم گزینه‌های دیگر:

۱ و ۴) فریادرسی الطاف خداوندی (۲) تقاضای کرم و لطف خداوندی

۴۸. گزینه ۱ درست است.

مفهوم درست گزینهٔ پاسخ، «جلوه‌گری حقیقت بر چشم جهان بین» است.

۴۹. گزینه ۴ درست است.

مفهوم گزینه‌های دیگر:

(۱) خو کردن عاشق به فراق (۲) کوتاهی عمر (۳) عظمت قدرت عشق

۵۰. گزینه ۲ درست است.

هر دو بیت گزینهٔ پاسخ، «به ناپایداری دنیا و مادیات» اشاره می‌کنند.

در بیت (الف)، «بد اقبالی شاعر» و در بیت (ج)، «به سر آمدن عمر در طلب معشوق» بیان شده است.

علوم اجتماعی (۱)

۵۱. گزینه ۱ درست است.
جهان غرب بار دیگر دچار تحولات هویتی شد. این بار با عبور از عقاید و ارزش‌های مسیحیت قرون وسطی، به عقاید و ارزش‌های دنیوی و سکولار روی آورد و هویت جدیدی پیدا کرد. (درس ۱۲ - فصل ۲ - ص ۹۸)
۵۲. گزینه ۳ درست است.
اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، دادوستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند و در صورتی که به‌مرور زمان، به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند، دچار تحولات هویتی می‌شود. جهان اجتماعی‌ای که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند، به آن ملحق می‌شود. (درس ۱۲ - فصل ۲ - ص ۹۷)
۵۳. گزینه ۱ درست است.
- تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.
- گاهی تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد.
- اگر جهان اجتماعی فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار از خودبیگانگی تاریخی می‌شود.
- غرب‌زدگی جوامع غیرغربی مهم‌ترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.
- بحران هویت فرهنگی در جایی به‌وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد. (درس‌های ۱۱ و ۱۲ - فصل ۲ - ص ۹۱، ۹۲، ۹۹، ۱۰۰ و ۱۰۱)
۵۴. گزینه ۱ درست است.
- مسدود بودن راه ارتقاء و تحرک اجتماعی صعودی را انسداد اجتماعی می‌گویند. باز بودن راه تحرک اجتماعی به‌معنای امکان دسترسی افراد محروم و کمتر برخوردار جامعه، به موقعیت‌های اجتماعی بالاتر است.
- تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی، بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به‌دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.
- جهان اجتماعی خودباخته، به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد. (درس‌های ۱۰ و ۱۲ - فصل ۲ - ص ۸۴ و ۸۷ و ۹۸)
۵۵. گزینه ۲ درست است.
جهان اجتماعی هنگامی به دادوستد و تعامل می‌پردازد که اعضای آن، به‌طور فعال و خلاق و براساس نیازها، مشکلات و مسائل خود، با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند. (درس ۱۲ - فصل ۲ - ص ۹۸)
۵۶. گزینه ۴ درست است.
قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد، تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند. (درس ۱۳ - فصل ۲ - ص ۱۰۵)
۵۷. گزینه ۳ درست است.
متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند و برخی از اندیشمندان مسلمان، کتاب‌هایی را درباره خدمات متقابل اسلام و ایران و همچنین فطرت و خویشتن الهی انسان تدوین کردند. (درس ۱۳ - فصل ۲ - ص ۱۰۵)
۵۸. گزینه ۳ درست است.
برخورد جهان غرب با جهان اسلام تجربه جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است. سایر گزینه‌ها درست هستند. (درس ۱۳ - فصل ۲ - ص ۱۰۵)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

- هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار می‌گیرد، بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.
- اگر تغییرات هویتی، بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به‌دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.
- مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد، تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است و مورد تشویق و تأیید جامعه نیز قرار می‌گیرد. (درس‌های ۹ و ۱۰ - فصل ۲ - ص ۸۰، ۸۶ و ۸۷)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

تبلیغ ← کنترل اجتماعی
ارائه آموزش ← جامعه‌پذیری
در نظر گرفتن مجازات ← کنترل اجتماعی (درس ۹ - فصل ۲ - ص ۷۶ و ۷۹)

۶۱. گزینه ۲ درست است.

- بورس اوراق بهادار ← عینی کلان
- علائم راهنمایی و رانندگی ← عینی خرد
- خاطرات سفر ← ذهنی خرد
- ادبیات فارسی ← ذهنی کلان (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۸)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

- اگر تغییرات هویتی، بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد. تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی بازمی‌گردد و گاه ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

- هرگاه نوعی از عقاید و ارزش‌ها از سوی افراد پذیرفته و به رسمیت شناخته شود، هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدید می‌آید. بحران هویت فرهنگی در جایی به‌وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.
- کاستی و خلأ معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی آن تشویق می‌کند. (درس‌های ۱۰ و ۱۱ - فصل ۲ - ص ۸۷، ۹۰، ۹۲ و ۹۳)

۶۳. گزینه ۱ درست است.

- داوری درباره ارزش‌ها، به تمایلات افراد سپرده می‌شود. ← زوال عقلانیت ذاتی
- ضرب‌المثل معروف «همه راه‌ها به رم ختم می‌شود.» ← دیدگاه تک‌خطی به تاریخ بشر
- محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی ← فرهنگ اساطیری
- دگرگونی زبان و لهجه و اقتصاد ← تغییرات درون یک جهان اجتماعی
(درس‌های ۵ و ۶ - فصل ۱ - ص ۴۷، ۴۹، ۳۸ و ۳۷)

۶۴. گزینه ۴ درست است.

- جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود، به‌صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد. (ص: درس ۱۳ - فصل ۲ - ص ۱۰۸)
- مستشرقان یا شرق‌شناسان، در واقع به‌جای بازخوانی و مطالعه، به بازسازی و خلق هویت شرقی از منظر جهان غرب می‌پردازند. (ص: درس ۱۳ - فصل ۲ - ص ۱۰۵)
- تنها جهان اجتماعی توحیدی است که درهای آسمان و زمین را به روی انسان می‌گشاید و او را با حقیقت خود و جهان هستی آشنا می‌کند. (غ: درس ۱۲ - فصل ۲ - ص ۱۰۱)
- علل درونی تحولات فرهنگی یا به ابداعات و نوآوری‌های مثبت و منفی افراد و اعضای جهان اجتماعی مربوط می‌شود یا به کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی بازمی‌گردد. (غ: درس ۱۱ - فصل ۲ - ص ۹۳)

۶۵. گزینه ۲ درست است.

- جهان اجتماعی زنده و سالم، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند و مطابق نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد. در صورتی که لازم باشد، تغییراتی در آن‌ها به وجود می‌آورد و سپس از آن‌ها استفاده می‌کند.
- رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. (درس‌های ۵ و ۶ - فصل ۱ - ص ۳۹ و ۴۸)

تاریخ (۱)

۶۶. گزینه ۳ درست است.

دولت‌شهرهای یونانی، مخصوصاً آتن از تسلط ایران بر آسیای صغیر و سواحل شرقی دریای اژه ناخشنود بودند. از این‌رو، آتنی‌ها یکی از شهرهای یونانی‌نشین آسیای صغیر به نام میلِتوس (ملطیه) را تشویق به شورش علیه هخامنشیان کردند و سپس به همراه شورشیان به شهر سارد هجوم آورده، آنجا را آتش زدند. (تاریخ دهم درس ۹ ص ۸۶)

۶۷. گزینه ۳ درست است.

در اواسط دوره اشکانیان، دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری یافت و برخی از پادشاهان اشکانی به این دین گرویده و یا از آن پشتیبانی کردند. گفته می‌شود یکی از شاهان این سلسله به نام بلاش یکم (حکومت ۵۱-۷۸م) دستور داد متون پراکنده اوستا گردآوری شود. (تاریخ دهم درس ۱۴ ص ۱۳۱)

۶۸. گزینه ۴ درست است.

مطابق تعالیم زرتشتی، گروهی از موجودات الهی که آمشاسپندان یا جاودانان مقدس خوانده می‌شوند، آهوره‌مزدا را در امر آفرینش و اداره امور جهان یاری می‌کنند. بر پایه تعالیم زرتشت، دو نیرو یا مینوی نیک و بد در جهان وجود دارد. آن کس که نیک و خیر را برگزیند، پیرو آهوره‌مزدا و آن کس که بد و شر را انتخاب کند، پیرو اهریمن شمرده می‌شود. زرتشت به پیروانش سفارش می‌کرد که مینوی نیک را برگزینند و پندار نیک، گفتار نیک و کردار نیک را سرمشق زندگی خود قرار دهند. از دیگر آموزه‌های مهم زرتشت، اعتقاد به جهان آخرت و روز واپسین است؛ روزی که درباره اعمال انسان در جهان، داوری خواهد شد و نیکان به گروه یاران آهوره‌مزدا خواهند پیوست و بدان به دوزخ افکنده و برده اهریمن خواهند شد. زرتشت با برخی از آداب نیایش رایج در جامعه خود که میراث دوران گذشته بود، مانند قربانی کردن و کشتار بی‌رویه حیوانات به‌ویژه گاو مخالف بود و برگزارکنندگان آن‌ها را نکوهش کرده است. (تاریخ دهم درس ۱۴ ص ۱۲۸)

۶۹. گزینه ۴ درست است.

موبدان به‌شدت با آیین مانوی مخالف بودند. آنان پس از شاپور، اقدامات خود را برای نابودی مانی و مانویان تشدید کردند. سرانجام در زمان بهرام یکم، مانی به زندان افتاد و اندکی بعد اعدام شد. (تاریخ دهم درس ۱۴ ص ۱۳۵)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

پیدا شدن سکه‌های هخامنشی و مصنوعات نواحی تابع این سلسله در سواحل رودهای دانوب و رن در مرکز اروپا و سیلان در جنوب آسیا، نشانه‌ای از برقراری روابط بازرگانی با سرزمین‌های دور است. (تاریخ دهم درس ۱۳ ص ۱۲۵)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

خسرو انوشیروان یکی از پادشاهان مشهور ساسانی به‌شمار می‌رود. این پادشاه برای سامان بخشیدن به اوضاع کشور، اصلاحاتی را در زمینه اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد. (تاریخ دهم درس ۱۰ ص ۹۵)

۷۲. گزینه ۳ درست است.

یکی از مقام‌های عالی‌رتبه دربار ساسانی که عنوان واستریوشان سالار داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به‌شمار می‌رفت. او علاوه بر عهده‌دار بودن مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی، برای توسعه و ترویج آبادانی و کشت و کار نیز کوشش می‌کرد. (تاریخ دهم درس ۱۳ ص ۱۱۹)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

استخراج و تنظیم اطلاعات: در این مرحله، باستان‌شناسان آثار یا بناهای باستانی کشف‌شده را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح

به کاررفته در آن‌ها و نیز کاربردهای‌شان، بررسی می‌کنند. (تاریخ دهم درس ۳ ص ۲۶)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

مرحله سوم (شناسایی منابع): در این مرحله، پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها را ارزیابی می‌کند. مثلاً بررسی می‌کند که نویسندگان منابع چه کسانی بوده‌اند؛ چه گرایش دینی، اجتماعی یا سیاسی داشته‌اند؛ آیا خود شاهد وقایع بوده‌اند یا از زبان دیگران حوادث را نقل کرده‌اند و تا چه اندازه در نقل رویدادها دقت و صداقت داشته‌اند. همچنین اگر محقق از اسناد استفاده کند، باید از اصالت سند و جعلی نبودن آن مطمئن شود. (تاریخ دهم درس ۱ ص ۶)

۷۵. گزینه ۳ درست است.

اشکانیان در طول حدود ۴۷۰ سال حکومت، چندین بار پایتخت خود را تغییر دادند. پایتخت‌های این سلسله به ترتیب عبارت‌اند از: شهر نسا در ترکمنستان امروزی، شهر صدروزه در حوالی دامغان کنونی که یونانیان به آن هکاتمپولس می‌گفتند و شهر تیسفون در نزدیکی بغداد امروزی. (تاریخ دهم درس ۱۰ ص ۹۱)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

اسکندر مقدونی در ۳۲۳ ق.م. در بابل درگذشت و قلمرو پهناور او که با جنگ و فتوحات پی‌درپی به دست آمده بود، توسط جانشینانش تجزیه شد. سلوکوس خود را نیکاتور، یعنی فاتح می‌خواند. (تاریخ دهم درس ۱۰ ص ۹۰)

۷۷. گزینه ۱ درست است.

تا زمان داریوش بزرگ در بیشتر نواحی تحت فرمان حکومت هخامنشی، سکه (پول) رواج چندانی نداشت و مبادله کالا به صورت پایاپای انجام می‌گرفت. حقوق و دستمزدها نیز به صورت کالا پرداخت می‌شد. سکه‌های طلا و نقره بیشتر در مناطقی مثل بابل، لیدی و شهرهای فنیقی‌نشین سواحل شرقی دریای مدیترانه رایج بود. داریوش سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که در سراسر قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت سکه طلایی داریوش موسوم به دریک، شهرت فراوان یافت. ضرب سکه طلا در انحصار شاهان بود و شهرها (ساتراپ‌ها) با اجازه پادشاه می‌توانستند سکه نقره ضرب کنند. نظام پولی که داریوش هخامنشی ایجاد کرد، معیاری برای ارزش‌گذاری کالاها و خدمات در نواحی مختلف پادشاهی هخامنشی شد و عامل مهمی در بسط و گسترش تجارت داخلی و خارجی بود. (تاریخ دهم درس ۱۳ ص ۱۲۳)

۷۸. گزینه ۲ درست است.

پادشاهان هخامنشی، به ویژه داریوش یکم ادعا می‌کردند که به خواست اهوره مزدا به مقام پادشاهی دست یافته‌اند و به یاری او بر کشور فرمان می‌رانند. (تاریخ دهم درس ۱۱ ص ۹۹)

جغرافیای ایران

۷۹. گزینه ۳ درست است.

در استان هرمزگان و جنوب استان سیستان و بلوچستان (در دو استان و بنابراین، این پدیده طبیعی از نظر قلمرو اداری توسط دو استاندار اداره می‌شود) در فاصله ناهمواری‌های مریخی تا سواحل شمالی دریای عمان، چندین گل‌فشان به شکل‌های مختلف وجود دارد که همانند چشمه‌های گلی می‌جوشد. پس می‌توان گفت گل‌فشان‌ها از نظر عرض جغرافیایی پایین‌تر از ناهمواری‌های مریخی قرار گرفته‌اند. جغرافیای ایران (دهم)، صفحه ۲۹

۸۰. گزینه ۱ درست است.

با توجه به این نکته که کشور مذکور در سال ۱۳۸۰ رشد طبیعی بالایی دارد، پس در این سال بخش قاعده هرم از ضخامت زیادی برخوردار است و چون در سال ۱۴۰۰ این رشد طبیعی، کاهش یافته است، پس در این سال بخش قاعده هرم از ضخامت کمی برخوردار شده است، اما بخش بزرگسال و میانه هرم در حال حاضر، ضخامت زیادی دارد. بر این اساس، این کشور علاوه بر اینکه سیاست کاهش جمعیت را پیش گرفته است، اگرچه از نظر نیروی دفاعی مشکل کمبود جمعیت ندارد، اما در دو دهه آینده که این بخش کم جمعیت کودکان، به بخش کم جمعیت بزرگسالان تبدیل می‌شود، با مشکلات دفاعی مواجه خواهد شد و این کشور به سمت پیری جمعیت حرکت شتابانی پیدا می‌کند. جغرافیای ایران (دهم)، صفحات ۶۵، ۶۷ و ۶۹

۸۱. گزینه ۴ درست است.

با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال‌های اخیر، از جمله آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک‌تر یا روستاها آغاز شده است. این پدیده را شهرگریزی یا مهاجرت معکوس می‌گویند. در اثر این پدیده، شهرهای بزرگ به مناطق مهاجرفرست و روستاها و شهرهای کوچک به مناطق مهاجرپذیر تبدیل می‌شوند. جغرافیای ایران (دهم)، صفحات ۶۹ و ۸۷

۸۲. گزینه ۲ درست است.

شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارند: الف- شهر شعاعی یا ستاره‌ای که در این نوع از شهرها، شهر دارای یک مرکز اصلی مانند میدان بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند و سایر فضاها، اطراف آن‌ها شکل می‌گیرند. ب- شهر شطرنجی که در این شهرها، یک شبکه مستطیل‌شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند. ج- شهرهای خطی که حول محورهای ارتباطی مانند شبکه ریلی و جاده‌ای و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه شکل گرفته است. جغرافیای ایران (دهم)، صفحه ۸۳

۸۳. گزینه ۳ درست است.

در سال ۱۳۵۷ و در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، ایران به ۲۴ استان تقسیم شد و در سال ۱۳۷۲ ه.ش طرح اولین استان جدید با نام اردبیل به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و پس از آن به ترتیب در سال‌های مختلف استان‌های قم، قزوین، گلستان، خراسان‌های شمالی، رضوی، جنوبی و البرز اضافه شدند. بنابراین می‌توان گفت علاوه بر ۲۴ استان پیشین، تشکیل استان گلستان پس از استان قزوین و پیش از استان‌های خراسان رضوی، شمالی، جنوبی و البرز به تصویب رسیده است. جغرافیای ایران (دهم)، صفحه ۷۴

۸۴. گزینه ۴ درست است.

جلگه‌ها سرزمین‌های همواری هستند که از یک طرف به کوه‌ها و از طرف دیگر به دریاها و دریاچه‌ها منتهی می‌شوند. به‌طور کلی برخی عوامل طبیعی منجر به پیدایش یا شکل‌گیری جلگه‌ها می‌شوند؛ از جمله ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آب‌رفت و برخی عوامل طبیعی مانند حرکات دریایی (جزر و مد، توفان‌های دریایی، سونامی، جریان‌های دریایی و نوسانات عمومی آب دریاها)، به‌طور دائم مناطق ساحلی و جلگه‌های پیرامونی خود را تغییر می‌دهند در تغییر جلگه‌ها، عوامل انسانی مانند ساخت بندر، اسکله و ... نیز نقش دارند. جغرافیای ایران (دهم)، صفحات ۳۱ و ۳۲

۸۵. گزینه ۲ درست است.

در هر مکان، پدیده‌های مختلفی طبیعی یا انسان‌ساخت هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می‌پذیرند. (اثر پدیده‌ها بر مکان و اثر مکان بر پدیده) جغرافی دانان لازم است دید ترکیبی داشته باشند تا این پدیده‌ها را به‌صورت همه‌جانبه، با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان مورد بررسی قرار دهند و عملکردهای مختلف متعادل یا بی‌رویه انسان را مورد بررسی قرار دهند. جغرافیای ایران (دهم)، صفحات ۴، ۵ و ۷

۸۶. گزینه ۱ درست است.

خلیج فارس و قرارگیری آن در جنوب ایران، موقعیت نسبی ممتازی را برای کشورمان، فراهم ساخته است؛ به‌طوری که این دریا منابع عظیم نفت و گاز دارد تا آنجا که ۶۶ درصد ذخایر نفت و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی جهان را دارد. ارزش فرهنگی و سیاسی زیادی دارد؛ به‌طوری که در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد. دارای انواع ماهی و میگو است و بنابراین مشاغل مختلفی مانند صیادی و پرورش ماهی و میگو را فراهم کرده است. از مهم‌ترین مراکز صید و پرورش مروارید است و شرایط مناسبی برای گسترش تجارت دریایی، فراهم ساخته است. جغرافیای ایران (دهم)، صفحات ۱۷ و ۵۳

۸۷. گزینه ۴ درست است.

اگر کشورمان را براساس عرض جغرافیایی طبقه‌بندی کنیم، شهرهایی که در عرض جغرافیایی بالاتر قرار دارند، در مقایسه با شهرهایی که در عرض جغرافیایی پایین‌تر قرار دارند، زاویه تابش مایلتری دارند و از خط استوا فاصله بیشتری دارند. بنابراین شهرهایی که در محدوده «ب» قرار دارند، زاویه تابش عمودتری نسبت به شهرهای محدوده «الف» و زاویه تابش مایل تری نسبت به شهرهای محدوده «ج» دارند. جغرافیای ایران (دهم)، صفحه ۳۶

۸۸. گزینه ۱ درست است.

به‌طور کلی، «فرضیه» پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه پژوهشگر به سؤال پژوهش است. تدوین فرضیه در گام دوم و زمانی انجام می‌شود که مسئله پژوهش بیان شده باشد و سوابق علمی موضوع نیز در گام اول بررسی شده باشد. در این صورت با تدوین فرضیه، گام‌های بعدی شامل جمع‌آوری اطلاعات، پردازش اطلاعات، نتیجه‌گیری و پیشنهادها، جهت‌دار شده و به‌روشنی انجام می‌شود. جغرافیای ایران (دهم)، صفحات ۱۰ تا ۱۲

۸۹. گزینه ۳ درست است.

نزدیکی به دریاها در آب‌وهوای کشورمان دو اثر متفاوت دارد؛ از یک سو، در سواحل شمالی کشور و دریای خزر در افزایش بارش، نقش مهمی دارد (شکل‌گیری آب‌وهوای معتدل مرطوب) و از سوی دیگر، در سواحل خلیج فارس و دریای عمان به دلیل عدم امکان صعود هوای مرطوب، در بارش سواحل جنوبی کشور، نقش چندانی ندارد و موجب شرجی شدن هوا می‌شود (شکل‌گیری آب و هوای گرم و شرجی). در نواحی داخلی کشور، به دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است (شکل‌گیری آب‌وهوای گرم و خشک)، ولی در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور، اختلاف دما کمتر است. جغرافیای ایران (دهم)، صفحات ۳۹ و ۴۱

۹۰. گزینه ۲ درست است.

دریاچه سبلان دریاچه دائمی و کوچکی است که آب آن از ذوب برف تأمین می‌شود و به دلیل سرمای ناشی از ارتفاع، اغلب مواقع سال یخ بسته است. (به دلیل اینکه دریاچه در همه ماه‌های سال آب دارد، دائمی است؛ در حالی که دریاچه‌های فصلی، تغییرات وسعت دارند و در برخی ماه‌ها، خشک می‌شوند، اما دریاچه سبلان خشک نمی‌شود). بنابراین، دریاچه سبلان یک دریاچه دائمی است و به ویژه در کم‌بارش یا دوره گرم سال، وسعت آن، فاقد تغییرات اساسی است. جغرافیای ایران (دهم)، صفحه ۵۶

منطق

۹۱. گزینه ۲ درست است.

دانش منطق دارای دو بخش اصلی تعریف و استدلال است. درک ما از مفاهیم که در آن، به واقعیت داشتن یا نداشتن و یا ارتباط آن با سایر امور، کاری نداریم و تنها همان مفهوم را به ذهن می‌آوریم، تصور نام دارد. وظیفه دانش منطق، جلوگیری از خطاهای اندیشه است که این خطاها ممکن است عمدی یا سهوی باشند. درس اول ص ۴

۹۲. گزینه ۳ درست است.

عبارت این گزینه، جمله‌ای خبری نیست و در آن، حکم و قضاوت وجود ندارد و بنابراین، قابلیت صدق و کذب ندارد، ولی در سایر گزینه‌ها، جمله‌ای خبری بیان شده است. درس اول ص ۷

۹۳. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه، معنای مطابقی خط تلفن کشیدن مورد نظر نبوده، بلکه وصل شدن و قابلیت استفاده از تلفن مدنظر است، ولی گوینده دلالت مطابقه را به جای التزامی به کار برده است و مغالطه توسل به معنای ظاهری صورت گرفته است. در عبارت گزینه ۲، مغالطه بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی وجود دارد. در عبارت گزینه ۳، مغالطه نگارشی و در عبارت گزینه ۴، ابهام در مرجع ضمیر به کار رفته است. درس دوم ص ۱۵

۹۴. گزینه ۲ درست است.

مفاهیم کلی اسب نامرئی، فیل پرنده و شریک خدا بدون مصداق خارجی هستند. مفاهیم کلی مولود کعبه، واجب‌الوجود بالذات، معجزه جاویدان و ضامن آهو دارای یک مصداق خارجی هستند. مفهوم کلی جنگ جهانی دارای دو مصداق خارجی است. مفاهیم کلی ماده و ماه دارای مصادیق متعدد خارجی هستند. مفاهیم کوه قاف و رخس جزئی هستند و هر چند مفهومی خیالی هستند، ولی نامگذاری شده‌اند؛ پس جزئی محسوب می‌شوند. درس سوم ص ۲۱

۹۵. گزینه ۴ درست است.

رابطه تصور و قضیه (تصدیق)، تباین است؛ زیرا هیچ تصویری، قضیه نیست و هیچ قضیه‌ای، تصور نیست و این رابطه، مانند رابطه جدل و خطابه است؛ زیرا جدل و خطابه دو نوع استدلال متفاوت و با اهداف متفاوت هستند و هیچ جدلی، خطابه نیست و هیچ خطابه‌ای، جدل نیست. رابطه انسان و بیمار، عموم و خصوص من‌وجه است و رابطه حیوان و مهره‌دار، عموم و خصوص مطلق است. رابطه جمله خبری و جمله انشایی نیز تباین است. درس سوم ص ۲۲

۹۶. گزینه ۳ درست است.

در تعریف «نبی» به ذکر معنای لغوی آن پرداخته شده؛ پس لفظی یا لغوی است و در تعریف پرتقال به ذکر نمونه‌هایی از میوه که شبیه پرتقال هستند، پرداخته شده و تعریف از طریق ذکر مصادیق محسوب می‌شود؛ زیرا اگر در تعریف یک تصور، مصادیق و نمونه‌ها و یا تصاویری از آن یا مصادیقی شبیه آن ذکر شود، تعریف از طریق ذکر مصادیق خواهد بود. درس چهارم ص ۳۰

۹۷. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه برای تعریف روشنفکر از مفاهیمی استفاده شده که مفهوم مورد نظر را روشن تر نمی کند و خود آن ها هم مبهم هستند. تعریف گزینه ۱ و ۴ دوری است و تعریف گزینه ۳ مانع نیست. درس چهارم ص ۳۵

۹۸. گزینه ۱ درست است.

تعریف و مفهوم مجهول باید با هم رابطه تساوی داشته باشند، یعنی تعریف نه بیشتر از افراد مفهوم مجهول را در بر بگیرد و نه کمتر. در این صورت، تعریف جامع و مانع خواهد بود. اگر تعریف تنها جامع نباشد و یا مانع نباشد، رابطه میان مفهوم مجهول و تعریف، عموم و خصوص مطلق است؛ مانند تعریف مربع به شکل چهارضلعی که مانع نیست و یا تعریف مثلث به شکل دارای سه ضلع مساوی که جامع نیست. ولی اگر رابطه آن ها عموم و خصوص من وجه باشد، تعریف نه جامع است و نه مانع؛ مانند تعریف پرنده به موجودی که پرواز می کند. درس سوم و چهارم ص ۲۲ و ۳۵

۹۹. گزینه ۴ درست است.

استدلال تمثیلی، استدلالی است که در آن برای رسیدن به نتیجه از تمثیل، یعنی از شباهت دو امر استفاده می شود. از موارد کاربرد تمثیل یا تشبیه (نه استدلال تمثیلی) این است که در ادبیات و مراحل تمرینی خلبانان از آن استفاده می شود. از استدلال تمثیلی در علوم و آموزش هم استفاده می شود. درس پنجم ص ۴۲

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

این ضربالمثل با استقرای تعمیمی هم خوانی دارد؛ زیرا وقتی می گوییم «مشت نمونه خروار است»، یعنی با بررسی موارد جزئی، حکم کلی داده می شود و حکم افراد و موارد جزئی به کل عمومیت داده می شود. درس پنجم ص ۴۶

۱۰۱. گزینه ۳ درست است.

در این گزینه، قضیه حملی وجود دارد، ولی در سایر گزینه ها، جمله انشائی و یا بخشی از یک قضیه شرطی وجود دارد که قضیه محسوب نمی شوند. درس ششم ص ۵۵

۱۰۲. گزینه ۲ درست است.

در تناقض اگر قضیه اول صادق باشد، قضیه متناقض آن، حتماً کاذب است. درس هفتم ص ۶۳

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

در عکس مستوی جای موضوع و محمول عوض می شود و صدق به حال خود باقی می ماند. یکی از احکام قضایا رابطه عکس مستوی است که در آن با علم به صدق یک قضیه، می توان به صدق قضیه دیگر علم پیدا کرد. عکس مستوی موجب کلی، موجب جزئی است و سالبه جزئی، عکس مستوی لازم الصدق ندارد. درس هفتم ص ۶۸

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

در قضیه موجب جزئی، علامت موضوع و محمول منفی است. در قضیه سالبه کلیه، علامت موضوع و محمول مثبت است. در قضیه موجب کلیه، علامت موضوع مثبت و علامت محمول، منفی است. در قضیه سالبه جزئی، علامت موضوع منفی و علامت محمول، مثبت است. در قضیه شخصی موجب، علامت موضوع مثبت و علامت محمول، منفی است. در قضیه شخصی سالبه، علامت موضوع و محمول، مثبت است. درس هشتم ص ۷۶

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

شرایط اعتبار قیاس عبارتند از: ۱- حداقل یکی از مقدمات موجب باشد. ۲- حدوسط حداقل در یکی از مقدمات، دارای علامت مثبت باشد. ۳- هر کدام از موضوع یا محمول که در نتیجه، علامت مثبت داشت، در مقدمات هم علامت مثبت داشته باشد. درس هشتم ص ۷۷

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

امکان دارد حمید چشم داشته باشد و نابینا باشد، ولی نمی شود که چشم نداشته باشد و نابینا نباشد، یعنی بینا باشد؛ پس با این گزینه می توان یک منفصله مانع الرفع ساخت. درس نهم ص ۹۱

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

این استدلال، قیاس استثنایی از نوع رفع تالی است و با رفع تالی، رفع مقدم نتیجه می شود و دارای نتیجه معتبری است. درس نهم ص ۹۰

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

ممکن است مقدمه اول قیاس استثنایی، قضیه شرطی متصل باشد. در قیاس استثنایی انفصالی این گونه است که مقدمه اول

آن، ممکن است یکی از قضایای منفصله حقیقی یا مانعه‌الجمع یا مانعه‌الرفع باشد. درس نهم ص ۹۶
 ۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

مفاهیمی که دارای بار ارزشی مثبت هستند، عبارت‌اند از: به شهادت رسیدن، ثابت‌قدم بودن، مصمم بودن، شیرین‌زبانی، بامزه‌گی. مفاهیمی که دارای بار ارزشی خنثی هستند، عبارت‌اند از: مردن و کم‌توانی ذهنی. مفاهیمی که دارای بار ارزشی منفی هستند، عبارت‌اند از: هلاک شدن، لجاجت، لودگی، سفیه بودن و دیوانگی. درس دهم ص ۱۰۵
 ۱۱۰. گزینه ۳ درست است.

در سایر گزینه‌ها مغالطات بر اثر عوامل روانی هستند، مانند تله‌گذاری و بزرگ‌نمایی، ولی در این گزینه، با توسل به احساسات مخاطب سعی شده که بر نظر او تأثیر گذاشته شود. درس دهم ص ۱۰۹

اقتصاد

۱۱۱. گزینه ۲ درست است.

الف) به دلیل اینکه صاحب بنگاه تولیدی، خودش صاحب کارگاه نیز هست، می‌توانست به جای تولید در کارگاه، آن را به مبلغ سالانه ۲۴۰ میلیون تومان (۲۰,۰۰۰,۰۰۰ × ۱۲) اجاره دهد که در حال حاضر از آن صرفنظر کرده است؛ بنابراین، این مبلغ معادل «هزینه فرصت» سالانه بنگاه لحاظ می‌شود. (صفحه ۲۵)

ب) برای محاسبه عملکرد سالانه بنگاه تولیدی کافی است با توجه به رابطه زیر، سود یا زیان، محاسبه شود، اما باید در نظر داشت که «هزینه غیرمستقیم» یا همان هزینه فرصت تولید را محاسبه کنیم:

هزینه - درآمد = سود (زیان)

هزینه‌های تولید براساس رابطه زیر، برابر است با:

هزینه سالانه خرید مواد اولیه + هزینه سالانه نگهداری ماشین‌آلات + حقوق سالانه کارگران + اجاره سالانه کارگاه = هزینه تولید
 تومان ۱,۵۷۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۵,۰۰۰,۰۰۰ × ۲۰ × ۱۲ + ۵,۰۰۰,۰۰۰ × ۱۲ + ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ × ۱۲ : هزینه تولید

زیان → درآمد > هزینه تولید

تومان ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۵۷۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۱,۵۷۰,۰۰۰,۰۰۰ : زیان

(صفحه ۸) (فصل اول، درس اول - هزینه‌های تولید، درآمد و سود - درس چهارم - هزینه فرصت هر انتخاب را محاسبه کنید).

۱۱۲. گزینه ۴ درست است.

الف) هدف کارآفرینان از تأسیس کسب‌وکار جدید این است که با تولید کالا و خدمات و رفع نیاز و خواسته مردم، سود ببرند. (صفحه ۴)
 ب) در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قراردادی غیررسمی را امضاء کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد و بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد. (صفحه ۷۴)
 ج) مالیات بر ارزش افزوده، مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالاها و خدمات عرضه‌شده با ارزش کالاها و خدمات خریداری‌شده در دوره‌ای مشخص گرفته می‌شود. این نوع مالیات، چند مرحله‌ای است. (صفحه ۶۳)

(فصل اول، درس اول - طرح مسئله - فصل دوم، درس ششم - مالیات بر ارزش افزوده - درس هفتم - دولت‌ها و تجارت بین‌الملل)

۱۱۳. گزینه ۲ درست است.

الف) تولید در تمام نقاط زیر منحنی مرز امکانات، ناکاراست؛ زیرا اقتصاد از بیشترین منابع استفاده نکرده است و حداقل بیشتر از یک کالا می‌توانست تولید کند، بدون اینکه کالاهای دیگر حذف گردند؛ در نتیجه تولید بیشتر از یک کالا، هزینه فرصت صفر خواهد داشت. بنابراین، فقط گزاره مطرح‌شده در گزینه (۴) نادرست است. (صفحه ۴۱)

ب) با افزایش ظرفیت‌های تولید و رشد اقتصادی، نقاط خارج از مرز امکانات تولید، قابل دسترس می‌شوند و منحنی به سمت راست و بالا منتقل می‌گردد. (صفحه ۱۱۸)

ج) اگر یک شرکت هر فرصتی را برای استفاده بهتر از منابع به کار گیرد و این تغییر باعث شود وضع دیگران بدتر شود، اقتصاد آن شرکت ناکاراست. (در کتاب درسی از گزاره «بدون اینکه وضع دیگران بدتر شود»، استفاده کرده و کارایی را توضیح می‌دهد؛ بنابراین، شرایط فوق بر ناکارایی دلالت دارد.) (صفحات ۴۰ و ۴۱)

(فصل اول، درس چهارم - کارایی و ناکارایی - فصل سوم، درس یازدهم - بررسی رشد اقتصادی با الگوی مرز امکانات تولید)

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

الف) در تمام سطوح قیمتی بالاتر از سطح قیمت تعادل، مازاد عرضه اتفاق می‌افتد. بنابراین، در قیمت‌های ۱۲۰۰ و ۱۴۰۰ تومان شاهد مازاد عرضه هستیم و در تمام قیمت‌های پایین‌تر از سطح تعادل، مازاد تقاضا وجود دارد. بنابراین، در قیمت‌های ۶۰۰ و ۸۰۰ تومان مازاد تقاضا وجود دارد.

ب) نقطه تعادل از تلاقی منحنی‌های عرضه و تقاضا به دست می‌آید. بنابراین، نقطه C نقطه تعادل است. مقدار تعادلی نیز در این نقطه برابر ۳۰۰ کیلو است. (صفحه ۵۳)

ج) عرضه‌کنندگان در شرایط تعادلی به حداکثر درآمد خود می‌رسند و می‌توانند تمام محصولات خود را به فروش برسانند؛ در نتیجه در سطح قیمت ۱۰۰۰ تومان، حداکثر درآمد برای عرضه‌کننده حاصل می‌شود. (صفحه ۵۳) (فصل دوم، درس پنجم - تعادل در بازار)

۱۱۵. گزینه ۳ درست است.

گزاره‌های مطرح شده در تمام گزینه‌ها، به استثنای گزینه (۳) مربوط به اقدامات دولت در راستای بهبود عملکرد بازار است. گزینه (۳) به وظیفه دولت در جهت ارائه کالا و خدمات عمومی اشاره دارد. (صفحه ۵۸) (فصل دوم، درس ششم - بهبود عملکرد بازار)

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

عواملی که منجر به بی‌ثباتی یا ناامنی در فضای کسب‌وکار می‌شوند، عبارت‌اند از: ۱- قانونگذاری‌های متعدد، متناقض و دائماً در حال تغییر ۲- اختلال در بازارهای انرژی جهان ۳- بحران‌های محیط زیستی یا بهداشتی مانند ویروس کرونا. (صفحه ۹۰)

اگر تعداد شاغلین و بیکاران را با هم جمع کنیم، جمعیت فعال جامعه به دست می‌آید. (صفحه ۸۵)

بیکاری اصطلاحی کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد. (صفحه ۸۷)

(فصل سوم، درس هشتم - اشتغال و بیکاری - انواع بیکاری - دولت و مسئله بیکاری و فقر)

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

گزاره اول درست است. (صفحه ۸)

گزاره دوم درست است. (صفحه ۱۱۸)

گزاره سوم نادرست است؛ زیرا آنچه انگیزه لازم برای زنده نگه داشتن کسب‌وکارها را به کارآفرینان می‌دهد، احتمال موفقیت و سودآوری است؛ نه تحمل شکست و زیان تا رسیدن به سود و موفقیت. (صفحه ۴)

گزاره چهارم نادرست است؛ زیرا با افزایش درآمد مصرف‌کننده، تقاضا برای کالای معمولی افزایش می‌یابد و منحنی تقاضا به سمت راست یا بالا، جابه‌جا می‌شود، ولی با افزایش درآمد، تقاضا برای کالای پست کاهش می‌یابد و منحنی تقاضا به سمت چپ یا پایین منتقل می‌شود. (صفحه ۵۱)

گزاره پنجم نادرست است؛ زیرا اگر معیارهای اندازه‌گیری رشد اقتصادی را با معیارهای اندازه‌گیری نابرابری درآمد و سایر شاخص‌هایش، ترکیب کنیم تصویر کامل‌تری از پیشرفت اقتصادی (نه رشد اقتصادی) یک کشور به دست می‌آوریم. (صفحه ۱۲۵)

(فصل اول درس اول - نقش کارآفرینان - هزینه‌های تولید، درآمد و سود - فصل دوم، درس پنجم - خریداران یا تقاضاکنندگان و فرآیند تصمیم‌گیری آن‌ها (سایر عوامل) - فصل سوم، درس یازدهم - بررسی رشد با الگوی مرز امکانات تولید)

۱۱۸. گزینه ۴ درست است.

کشورها در جهت گسترش روابط اقتصادی خود با کشورهایی که دیدگاه‌های نزدیک سیاسی دارند، با آن‌ها پیمان‌های تجاری وضع می‌کنند و تعرفه‌ها را کاهش می‌دهند. (صفحه ۷۴) (فصل دوم، درس هفتم - دولت‌ها و تجارت بین‌الملل)

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

الف) به چک، پول ثبتي یا تحریري نیز می‌گویند؛ زیرا افراد خودشان مبلغ چک را روی آن می‌نویسند. (صفحه ۹۵)

ب) این گزاره، به وظیفه «وسیله پرداخت در مبادلات» پول، اشاره دارد. (صفحه ۹۸)

(فصل سوم، درس نهم - پول چیست - وظایف پول)

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

الف) یکی از شاخص‌های رایج جهانی برای اندازه‌گیری پیشرفت‌های اقتصادی کشورهای گوناگون، شاخص‌های توسعه انسانی (HDI) است. (صفحه ۱۲۵)

ب) مالیات بر مصرف، مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید کالا به همراه قیمت آن، پرداخت می‌کنند. (صفحه ۶۳)

ج) به دلیل آنکه رشد به معنای افزایش تولید است، اقتصاددانان برای اندازه‌گیری رشد، از شاخص رشد تولید ناخالص داخلی استفاده می‌کنند. (صفحه ۱۱۹)

(فصل دوم، درس ششم - مالیات غیرمستقیم - مالیات بر مصرف - فصل سوم، درس یازدهم - چگونه رشد اقتصادی را اندازه‌گیری کنیم؟ - شاخص توسعه انسانی)

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

با توجه به اطلاعات جدول، کشور A در تولید گندم و کشور B در تولید پوشاک مزیت مطلق دارند؛ بنابراین با یکدیگر وارد تجارت می‌شوند. کشور C در تولید هیچ‌یک از این کالاها، مزیت مطلق ندارد، ولی در داخل کشور در تولید پوشاک مزیت نسبی دارد و بنابراین، بهتر است منابع خود را صرف تولید پوشاک کند. (صفحات ۷۱ و ۷۲)

(فصل دوم، درس هفتم - اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت - فصل سوم، درس یازدهم - شاخص توسعه انسانی)

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

«فقر مطلق» می‌تواند معیاری برای سنجش میزان فقر باشد. مطابق با معیار و تعریف بانک جهانی، افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند (حداقل معیشت)، زیر خط فقر مطلق اند و از تأمین احتیاجات اولیه زندگی خود، عاجزند. بر همین اساس می‌توان تولید ناخالص داخلی یا درآمد سرانه کشورها را معیاری برای رتبه‌بندی آن‌ها از نظر فقر مطلق، در نظر گرفت. (صفحه ۸۹)

(فصل سوم، درس هشتم - بیکاری و رکود چه پیامدهایی دارد؟)

۱۲۳. گزینه ۳ درست است.

در کشور ما، افزایش درآمدهای نفتی هرچند گاهی به افزایش ظرفیت‌های تولیدی کمک می‌کند، اما باعث رشد درآمدهای اقتصادی و رشد نقدینگی در کشور می‌شود که تورم‌زا است. علاوه بر این، نوسانات نرخ ارز نیز بر ارزش پول ملی ما اثر منفی می‌گذارد و منجر به کاهش قدرت خرید پول و در پی آن، منجر به تورم می‌شود. (صفحه ۱۰۳)

(فصل سوم - درس نهم - علل تورم و نقش دولت)

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

برای محاسبه دهک‌های اول، هفتم و نهم، از اختلاف‌های داده‌شده استفاده می‌کنیم؛ بنابراین خواهیم داشت:

$$۴ = \text{دهک اول} \rightarrow ۱۹ - ۲۳ = \text{دهک اول} \rightarrow ۱۹ = \text{دهک اول} - ۲۳ \rightarrow ۱۹ = \text{دهک اول} \rightarrow \text{دهک اول} = ۱۹$$

$$۱۱/۵ = \text{دهک هفتم} \rightarrow ۵/۵ = ۶ - \text{دهک هفتم} \rightarrow ۵/۵ = \text{دهک هفتم} \rightarrow \text{دهک هفتم} = ۵/۵$$

$$\frac{\text{دهک نهم}}{\text{دهک چهارم}} = \frac{\text{دهک نهم}}{۷} = ۲ \rightarrow \text{دهک نهم} = ۱۴$$

(صفحه ۱۲۳) (فصل سوم، درس یازدهم - شاخص دهک‌ها)

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

یکی از عوامل مؤثر بر رفتار مصرف‌کنندگان، انتظارات آن‌ها از قیمت کالا در آینده است. اگر مصرف‌کننده‌ای پی ببرد که قیمت کالای مورد نظرش در آینده افزایش پیدا می‌کند، مصرف و تقاضای امروزش «افزایش پیدا می‌کند». (صفحه ۵۱)

در «نیمه اول حکومت صفویه»، علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور، هماهنگی داشت. (صفحه ۱۰۸)

زمانی که بدون آمادگی لازم در زمینه‌های پرخطر سرمایه‌گذاری می‌کنیم، دچار اشتباه «اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن» در تصمیم‌گیری خود می‌شویم. (صفحه ۳۲)

(فصل اول، درس سوم - چرا برخی مردم تصمیمات غیرمنطقی می‌گیرند؟ - فصل دوم، درس پنجم - خریداران یا تقاضاکنندگان و فرآیند تصمیم‌گیری آن‌ها - فصل سوم، درس دهم - مسیر تاریخی اقتصاد ایران)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

با سنجش آموز، درست پیاموز

آموزش مجازی

سنجش آموز

ویژه پایه دهم، یازدهم، دوازدهم و داوطلبان کنکور ۱۴۰۲

صدای داوطلب ۰۲۱۴۲۹۶۶ | sanjeshserv.ir

[sanjeshserv](https://www.instagram.com/sanjeshserv) | [sanjesheducationgroup](https://www.facebook.com/sanjesheducationgroup)